

EDUKACJA W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM W ROKU SZKOLNYM 2016/17

„14 października - DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ” - rocznica powstania Komisji Edukacji Narodowej, utworzonej z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, na mocy uchwały Sejmu Rozbiorowego z dnia 14 października 1773 roku. Komisja, której pierwotna nazwa brzmiała: „*Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca*” była pierwszym ministerstwem oświaty publicznej w Polsce.

„Światowy Dzień Nauczyciela” pod patronatem UNESCO obchodzony jest w dniu 5 października. Dzień ten proklamowany został w 1994 roku, na pamiątkę podpisania w 1966 roku „Rekomendacji w sprawie statusu nauczyciela”, opracowanej przez UNESCO i Międzynarodową Organizację Pracy.

Edukacja jest jedną z dziedzin życia nie podlegającą unifikacji. Każde państwo świata może w dowolny sposób kształtować swój system szkolny i egzaminacyjny. W myśl zapisów zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 70) każdy ma prawo do nauki, która w szkołach publicznych jest bezpłatna.

W Polsce system oświaty i wychowania obejmuje dzieci i młodzież w wieku od 3 do 21 lat. Nauka jest obowiązkowa od 6 do 18 roku życia¹, jednak tylko szkoły podstawowe i gimnazja posiadają status instytucji obowiązkowych.

Na początku roku szkolnego 2016/17 w województwie lubelskim we wszystkich typach szkół (łącznie z 6 latkami odbywającymi obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne) kształciło się 299,2 tys. osób. Stanowili oni 14,0% ogółu mieszkańców województwa lubelskiego.

¹ Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci sześciolletnich wszedł w życie od 1 września 2016 roku (art. 14 § 3 Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. wraz z późniejszymi zmianami Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425).

Wychowanie przedszkolne

Pierwszym szczeblem systemu oświaty w Polsce jest edukacja przedszkolna, która obejmuje dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Tabl. 1. Wychowanie przedszkolne
Stan w dniu 30 IX

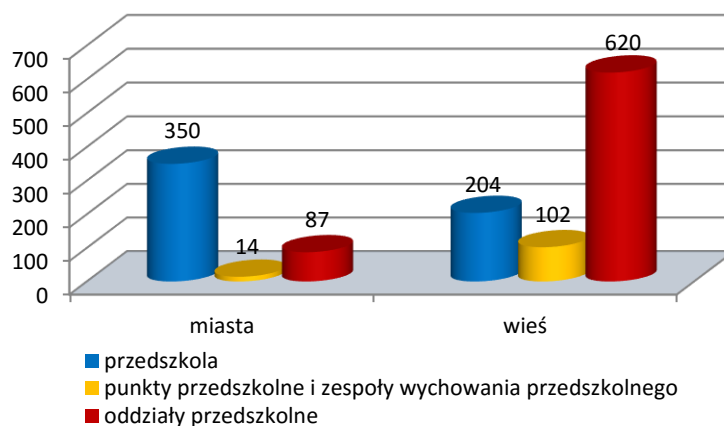
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2015 =100
OGÓŁEM				
Placówki	1321	1350	1377	102,0
w tym specjalne	7	17	18	105,9
Miejsca	41353	50622	54140	106,9
Dzieci	55421	59715	69123	115,8
w tym				
specjalne	121	314	328	104,5
5 lat	16177	21132	19206	90,9
6 lat	17204	5276	18647	353,4
Przedszkola				
Placówki	414	540	554	102,6
w tym specjalne	7	17	18	105,9
Dzieci	38652	42791	47702	111,5
w tym				
specjalne	121	314	328	104,5
5 lat	10926	13214	13173	99,7
6 lat	8390	2909	9481	325,9
Zespoły wychowania przedszkolnego				
Placówki	8	10	9	90,0
Dzieci	218	144	158	109,7
w tym 5 lat	–	–	27	x
6 lat	56	–	–	x
Punkty przedszkolne				
Placówki	94	112	107	95,5
Dzieci	1545	1980	2207	111,5
w tym 5 lat	514	269	538	200,0
6 lat	–	42	104	247,6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych				
Placówki	805	688	707	102,8
Dzieci	15006	14800	19056	128,8
w tym 5 lat	4681	7649	5468	71,5
6 lat	8814	2325	9062	389,8

Według stanu na koniec września 2016 roku na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 1377 placówek wychowania przedszkolnego. Większość z nich stanowiły placówki publiczne (81,6%). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba placówek ogółem zwiększyła się o 2,0%. Biorąc pod uwagę siedzibę placówki, na terenach wiejskich ich liczba zmniejszyła się o 2,2%, zaś w miastach wzrosła o 11,9%.

Spośród 451 placówek funkcjonujących w miastach większość stanowiły przedszkola (77,6%), natomiast na wsi przeważały oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (67,0%).

Placówki wychowania przedszkolnego w miastach i na wsi

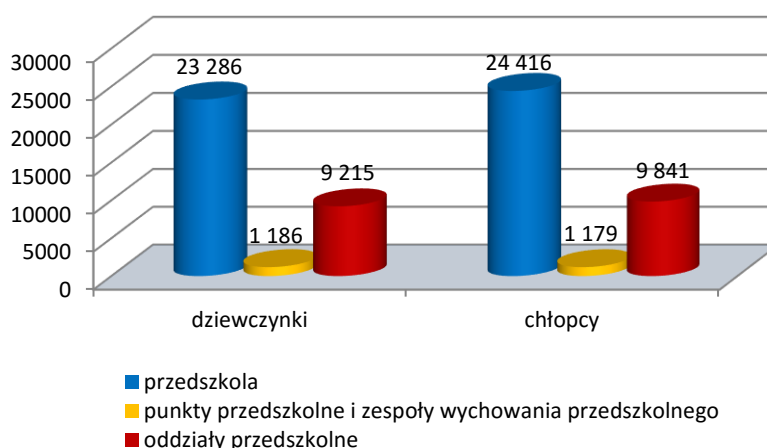
Stan w dniu 30 IX 2016 r.

Na początku roku szkolnego 2016/17 wychowaniem przedszkolnym objętych było 69,1 tys. dzieci, z tego 39,0 tys. w miastach. Z ogólnej liczby dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego w województwie lubelskim 84,2% uczęszczało do placówek publicznych. Dziewczeta stanowiły prawie połowę (48,7%) ogółu dzieci we wszystkich placówkach wychowania przedszkolnego.

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

W porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego zwiększyła się o 15,8%. Spośród wszystkich dzieci w wieku od 3 do 6 lat mieszkających w województwie lubelskim wychowaniem przedszkolnym objętych było ponad trzy czwarte (79,0%) dzieci, przy czym w miastach 98,6%, a na wsi 62,9% dzieci. Dzieci 5-letnie uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego stanowiły 89,0% ogółu dzieci w tym wieku w województwie lubelskim, natomiast dzieci 6-letnie – 83,0%. W wyniku zniesienia obowiązku szkolnego dla sześciolatków odsetek dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego wzrósł w stosunku do poprzedniego roku szkolnego o 60,2 p. proc.

W badanym roku szkolnym do jednej placówki wychowania przedszkolnego uczęszczało średnio 50 dzieci. Do placówek wychowania przedszkolnego funkcjonujących w miastach uczęszczało prawie trzykrotnie więcej dzieci, niż do placówek zlokalizowanych na terenach wiejskich (miasta – 87, wieś – 32 dzieci średnio w placówce).

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne dla dzieci i młodzieży

Kolejnym szczeblem polskiego systemu oświaty do roku szkolnego 2016/17 były:

- sześcioletnia szkoła podstawowa podzielona na dwa trzyletnie etapy kształcenia; w pierwszym etapie (klasy I – III) realizowana jest edukacja wczesnoszkolna w formie kształcenia zintegrowanego, zaś w drugim etapie (klasy IV – VI) kształcenie odbywa się z podziałem na poszczególne przedmioty. Każdy etap kończy się testem sprawdzającym wiedzę i umiejętności i jest on jednakowy dla wszystkich uczniów na danym etapie kształcenia – typowy wiek ucznia – 6 – 12 lat²,
- trzyletnie gimnazjum, w którym kształcenie ma charakter ogólny z podziałem na poszczególne przedmioty i kończy się egzaminem gimnazjalnym składającym się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i językowej. Przystąpienie do egzaminu jest warunkiem koniecznym ukończenia gimnazjum, a jego wynik jest jednym z kryteriów branych pod uwagę przy rekrutacji do szkoły ponadgimnazjalnej – typowy wiek ucznia – 13 – 15 lat.

Tabl. 2. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ogółem
Stan w dniu 30 IX

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
Szkoły	1 055	971	960	98,9
w tym specjalne	32	36	37	102,8
Oddziały	7 798	8 099	7 661	94,6
Uczniowie	127 790	135 232	122 857	90,8
w tym				
specjalne	995	1 066	1 112	104,3
6 lat i mniej	1 580	16 124	2 560	15,9
kobiety	62 067	66 488	60 080	90,4
Absolwenci ^a	23 856	19 609	19 902	101,5
w tym				
specjalne	205	199	179	89,9
kobiety	11 696	9 584	9 773	102,0

a. Z poprzedniego roku szkolnego.

Według stanu na koniec września 2016 roku w województwie lubelskim funkcjonowało 960 szkół podstawowych, z czego większość stanowiły szkoły publiczne (93,8%). Spośród wszystkich szkół podstawowych, biorąc pod uwagę siedzibę szkoły, zdecydowana większość szkół zlokalizowana była na terenach wiejskich (79,5%).

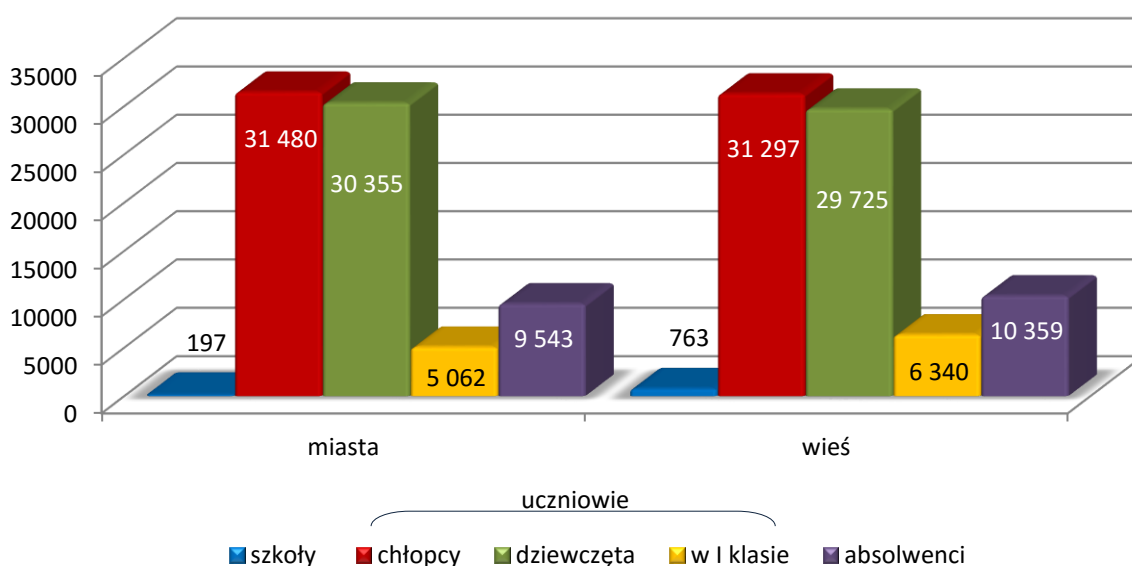
² Nowelizacja z dnia 19 marca 2009 r. wprowadziła zmiany w Ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425 wraz z późniejszymi zmianami), gdzie w art. 13d §1 określono obowiązek szkolny dzieci na rok szkolny 2014/2015 spełnienie obowiązku szkolnego rozpoczynają dzieci urodzone w 2007 r. i urodzone w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. Natomiast w art. 13e określono, że w roku szkolnym 2015/2016 spełnienie obowiązku szkolnego rozpoczynają dzieci urodzone w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. oraz urodzone w 2009 r.

Nowelizacja z dnia 29 grudnia 2015 r. wprowadziła zmiany w Ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. wprowadziła zmiany obowiązku szkolnego, gdzie w art. 15 obowiązek szkolny dzieci rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Obowiązek ten wszedł w życie z dniem 1 września 2016 r.

W badanym roku szkolnym do szkół podstawowych uczęszczało 122,9 tys. uczniów. Większość z nich kształciła się w szkołach publicznych (97,0%). Do szkół funkcjonujących w miastach uczęszczało 61,8 tys. uczniów, natomiast na wsi 61,0 tys.

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zmniejszyła się zarówno liczba szkół podstawowych, jak i uczniów, odpowiednio o 1,1% i o 9,2%. Biorąc pod uwagę siedzibę szkoły podstawowej, na wsi zlikwidowano 16 szkół, a w miastach utworzono 5 nowych. Liczba uczniów na terenach wiejskich zmniejszyła się o 11,5%, a w miastach o 6,7%. Dziewczęta stanowiły 48,9% ogółu uczniów szkół.

Szkoły podstawowe, uczniowie i absolwenci^a w miastach i na wsi
Stan w dniu 30 IX 2016 r.

a Z poprzedniego roku szkolnego

W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów w klasach pierwszych zmniejszyła się o 58,7%. Liczba dzieci w wieku 6 lat i mniej realizujących obowiązek szkolny obniżyła się z 16 124 w roku szkolnym 2015/16 do 2 560 w roku szkolnym 2016/17. Spadek ten spowodowany był wejściem w życie, od roku szkolnego 2016/17, nowelizacji ustawy o systemie oświaty, która zniosła obowiązek szkolny 6-latków.

W badanym roku szkolnym w jednej placówce kształciło się średnio 128 uczniów, a na jeden oddział w szkole podstawowej przypadało średnio 16 uczniów. W miastach do jednej szkoły podstawowej przeciętnie uczęszczało prawie czterokrotnie więcej dzieci, niż do szkół zlokalizowanych na terenach wiejskich (odpowiednio 314 i 80 uczniów). Liczniejsze były klasy w miastach (20 uczniów), niż na wsi, gdzie do jednej klasy uczęszczało średnio 13 uczniów. W porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym, liczba dzieci w jednej klasie pozostawała na zbliżonym poziomie, zarówno w miastach, jak i na wsi.

W roku szkolnym 2015/16 świadectwa ukończenia szkoły podstawowej otrzymało 19,9 tys. uczniów, czyli o 1,5% więcej niż w roku szkolnym 2014/15.

Tabl. 3. Szkoły gimnazjalne dla dzieci i młodzieży ogółem
Stan w dniu 30 IX

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
Szkoły	467	476	478	100,4
w tym specjalne	36	39	38	97,4
Oddziały	3 491	2 975	2 941	98,9
Uczniowie	75 277	62 123	60 876	98,0
w tym				
specjalne	1 194	974	940	96,5
kobiety	36 448	29 867	29 578	99,0
Absolwenci ^a	26 976	21 258	20 886	98,3
w tym				
specjalne	356	332	291	87,7
kobiety	13 226	10 363	10 004	96,5

a. Z poprzedniego roku szkolnego.

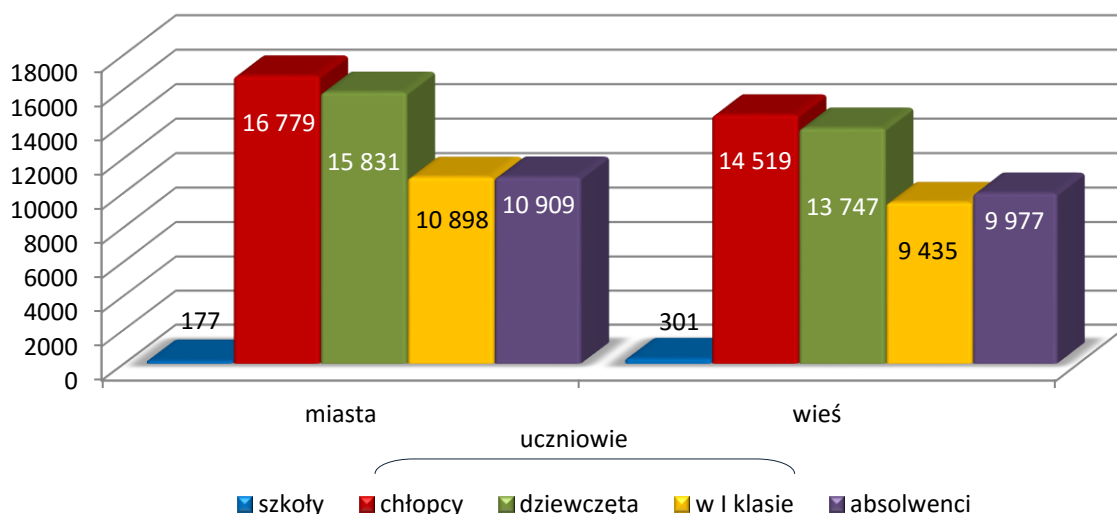
Na początku roku szkolnego 2016/17 w 478 gimnazjach w województwie lubelskim kształciło się 60,9 tys. młodzieży, przy czym do 438 gimnazjów publicznych uczęszczało 58,0 tys. uczniów, a do 40 niepublicznych, które posiadały uprawnienia szkół publicznych³ – 2,9 tys. uczniów.

W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego przybyły 2 gimnazja (w mieście przybyło 6, a na wsi ubyło 4). Jednocześnie zmniejszyła się liczba uczniów uczęszczających do gimnazjów o 2,0%. Dziewczeta stanowiły prawie połowę (48,6%) wszystkich uczniów kształcących się w gimnazjach.

Biorąc pod uwagę siedzibę szkoły w miastach funkcjonowało 177 gimnazjów, do których uczęszczało 32,6 tys. uczniów, zaś na wsi zlokalizowanych było 301 szkół, w których kształciło się 28,3 tys. uczniów. Liczba uczniów w miastach w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrosła o 0,5%, zaś na wsi zmniejszyła się o 4,7%.

Gimnazja, uczniowie i absolwenci^a w miastach i na wsi

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

a Z poprzedniego roku szkolnego

³ Szkoła niepubliczna posiadająca uprawnienia szkoły publicznej – szkoła niepubliczna, która spełniła odpowiednie kryteria wymienione w Ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425 wraz z późniejszymi zmianami) i może wydawać uczniom świadectwa i dyplomy państwowe.

W analizowanym roku szkolnym do jednego gimnazjum uczęszczało średnio 127 uczniów, a na jeden oddział przypadało średnio 21 uczniów. Biorąc pod uwagę siedzibę szkoły, liczba dzieci w gimnazjach funkcjonujących w miastach była prawie dwukrotnie wyższa, niż w szkołach zlokalizowanych na terenach wiejskich (miasta – 184, wieś – 94 uczniów w jednym gimnazjum). Liczniejsze były klasy w miastach (22 uczniów), niż na wsi, gdzie do jednej klasy uczęszczało średnio 19 uczniów. W porównaniu z ubiegłym rokiem szkolnym liczba młodzieży uczącej się w jednej klasie nie zmieniła się, zarówno w miastach, jak i na wsi.

W roku szkolnym 2015/16 świadectwo ukończenia szkoły otrzymało 20,9 tys. uczniów, czyli o 1,5% mniej niż w roku szkolnym 2014/15.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne dla młodzieży

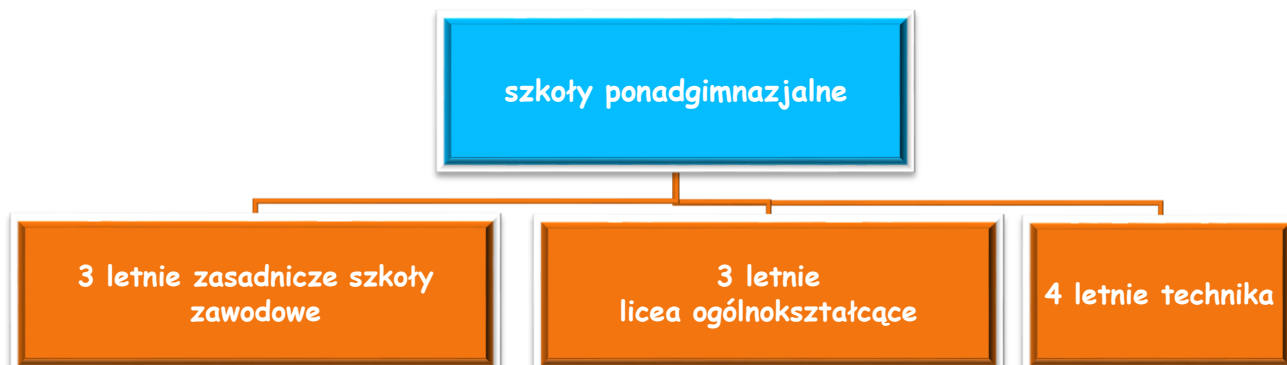
Szkoły ponadgimnazjalne do roku szkolnego 2016/17 stanowiły następny etap systemu oświaty w Polsce. Przeznaczone były dla absolwentów gimnazjum i w odróżnieniu od szkół podstawowych i gimnazjów nauka w nich była nieobowiązkowa.

W szkołach ponadgimnazjalnych dokonano zróżnicowania oferty edukacyjnej. Oznacza to, że na tym szczeblu kształcenia absolwenci gimnazjum po raz pierwszy mogą sami dokonywać wyboru szkoły i kierunku kształcenia.

Zmiany na tym etapie kształcenia zostały wprowadzone na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych ustaw (Dz.U. Nr 205, poz. 1206) i weszły w życie od 1 września 2012 r. Zgodnie z w/w ustawą stopniowo likwidowane były licea profilowane dla młodzieży i dorosłych, uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży i dorosłych, technika uzupełniająca dla młodzieży oraz zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych i technika dla dorosłych. Natomiast z dniem 1 września 2013 r. nie przyjmuje się słuchaczy do klas pierwszych, a w latach następnych do kolejnych klas, technikum uzupełniającego dla dorosłych.

Struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego (przedstawiona na schemacie poniżej) do roku szkolnego 2016/17 obejmowała:

- *trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową – edukacja kończy się egzaminem oraz uzyskaniem dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe;*
- *trzyletnie liceum ogólnokształcące – ukończenie umożliwia zdanie egzaminu maturalnego i zdobycie świadectwa dojrzałości;*
- *czteroletnie technikum – ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu maturalnego i uzyskanie świadectwa dojrzałości, kończą się egzaminem oraz uzyskaniem dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.*

Tabl. 4. Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży ogółem
Stan w dniu 30 IX

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
OGÓŁEM				
Szkoły	514	414	403	97,3
w tym specjalne	48	51	49	96,1
Oddziały	3 773	3 259	3 196	98,1
Uczniowie	93 262	74 504	72 652	97,5
w tym				
specjalne	1 472	1 424	1 296	91,0
kobiety	44 803	35 620	34 481	96,8
Absolwenci ^a	29 062	21 459	20 853	97,2
w tym				
specjalne	379	305	382	125,2
kobiety	14 844	10 839	10 565	97,5
Zasadnicze szkoły zawodowe ^b				
Szkoły	131	121	121	100,0
w tym specjalne	42	45	45	100,0
Oddziały	574	553	519	93,9
Uczniowie	11 585	8 797	8 323	94,6
w tym				
specjalne	1 317	1 303	1 196	91,8
kobiety	2 977	2 411	2 255	93,5
Absolwenci ^a	3 925	2 709	2 690	99,3
w tym				
specjalne	338	294	362	123,1
kobiety	1 149	772	766	99,2
Licea ogólnokształcące ^c				
Szkoły	172	143	136	95,1
w tym specjalne	5	3	2	66,7
Oddziały	1 678	1 283	1 235	96,3
Uczniowie	46 226	33 976	32 423	95,4
w tym				
specjalne	122	35	18	51,4
kobiety	28 556	21 383	20 451	95,6
Absolwenci ^a	16 152	12 303	11 377	92,5
w tym				
specjalne	32	11	7	63,6
kobiety	10041	7 767	7 191	92,6
Technika ^d				
Szkoły	168	144	140	97,2
w tym specjalne		3	2	66,7
Oddziały	1 366	1 367	1 382	101,1
Uczniowie	31 520	31 050	31 209	100,5
w tym				
specjalne		86	82	95,3
kobiety	10 692	11 310	11 242	99,4
Absolwenci ^a	7 228	6 318	6 668	105,5
w tym kobiety	2 511	2 199	2 521	114,6
Ogólnokształcące szkoły artystyczne				
Szkoły	6	6	6	100,0
Oddziały	28	56	60	107,1
Uczniowie	790	681	697	102,3
w tym kobiety	584	516	533	103,3
Absolwenci ^a	151	129	118	91,5
w tym kobiety	111	101	87	86,1

a. Z poprzedniego roku szkolnego. b. Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c i d. W roku szkolnym 2010/11 łącznie z c. uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d. technikami uzupełniającymi.

Na początku roku szkolnego 2016/17 w województwie lubelskim w 403 szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży kształciło się 72,7 tys. uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba szkół, jak i liczba uczniów zmniejszyła się, odpowiednio o 2,7% i o 2,5%.

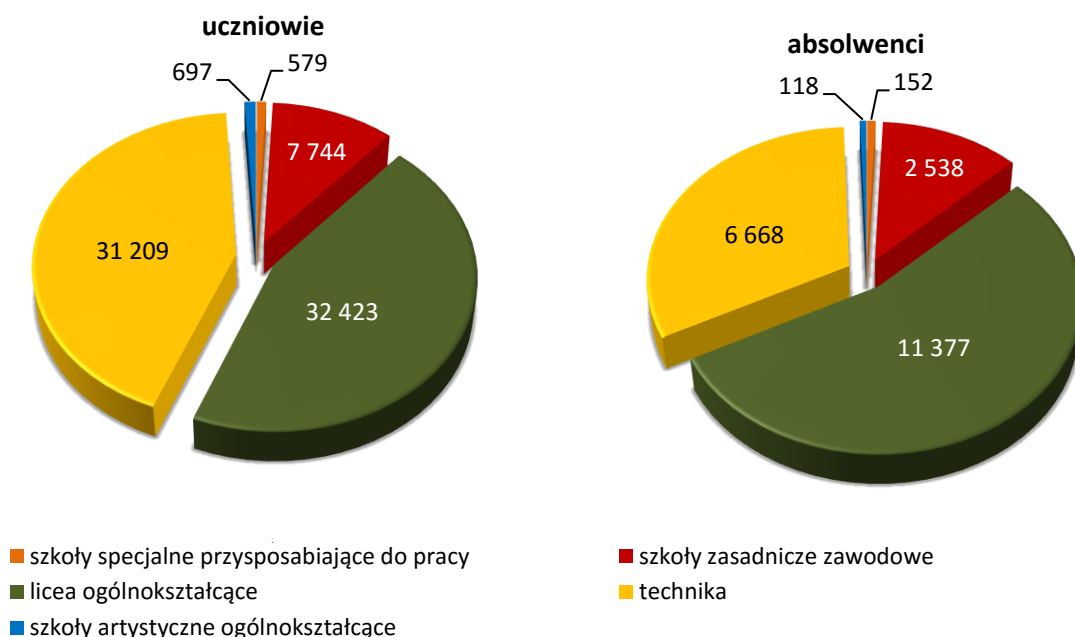
Większość szkół ponadgimnazjalnych funkcjonowała w miastach (326 szkół, w których kształciło się 67,8 tys. młodzieży), w tym najczęściej było liceów ogólnokształcących (117 szkół, do których uczęszczało 31,1 tys. uczniów). Na terenach wiejskich najczęściej było techników (29 szkół) i zasadniczych szkół zawodowych (29 szkół), w których kształciło się odpowiednio 2,8 tys. i 0,8 tys. uczniów.

W roku szkolnym 2016/17 w porównaniu z rokiem ubiegłym zlikwidowano 1 zasadniczą szkołę zawodową, 7 liceów ogólnokształcących i 4 technika, natomiast utworzono 1 nową szkołę specjalną przysposabiającą do pracy. Liczba uczniów zmniejszyła się w: liceach ogólnokształcących o 4,6%, zasadniczych szkołach zawodowych o 5,4% i specjalnych szkołach przysposabiających do pracy o 5,9%, natomiast wzrosła w szkołach artystycznych o 2,3% i technikach o 0,5%.

Absolwenci szkół gimnazjalnych najczęściej wybierali licea ogólnokształcące oraz technika, których uczniowie stanowili odpowiednio 44,6% i 43,0% ogółu uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Uczniowie i absolwenci^a szkół ponadgimnazjalnych według typów szkół

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

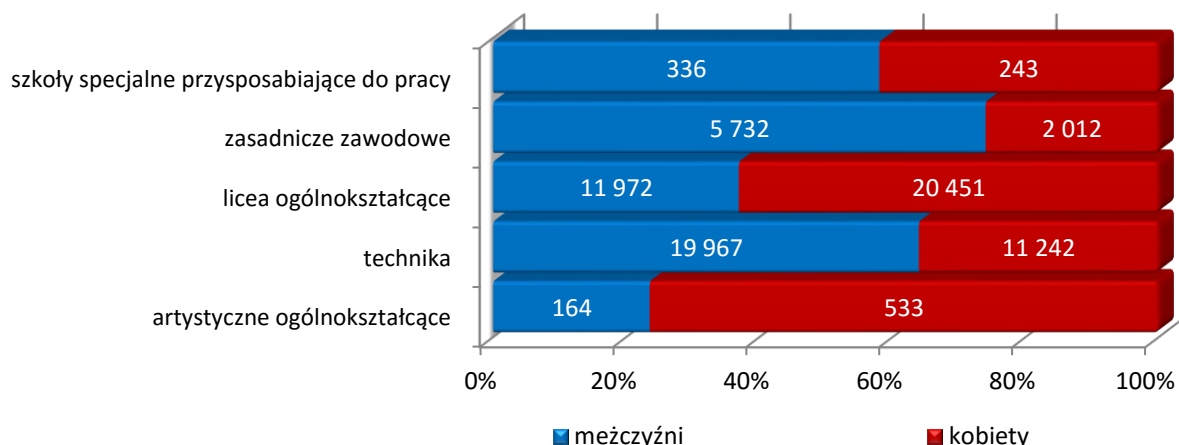

a Z poprzedniego roku szkolnego

Kobiety stanowiły prawie połowę (47,5%) ogółu uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych, jednak proporcje płci były zróżnicowane w zależności od typu szkoły. Przewagę kobiet odnotowano w ogólnokształcących szkołach artystycznych (kobiety stanowiły 76,5% ogółu uczniów) i w liceach ogólnokształcących (63,1%). W pozostałych typach szkół więcej kształciło się mężczyzn niż kobiet, przy czym największą przewagę zaobserwowano w: zasadniczych szkołach zawodowych (mężczyźni stanowili 74,0% ogółu uczniów), technikach (64,0%) i specjalnych szkołach przysposabiających do pracy (58,0%).

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych według płci i typów szkół

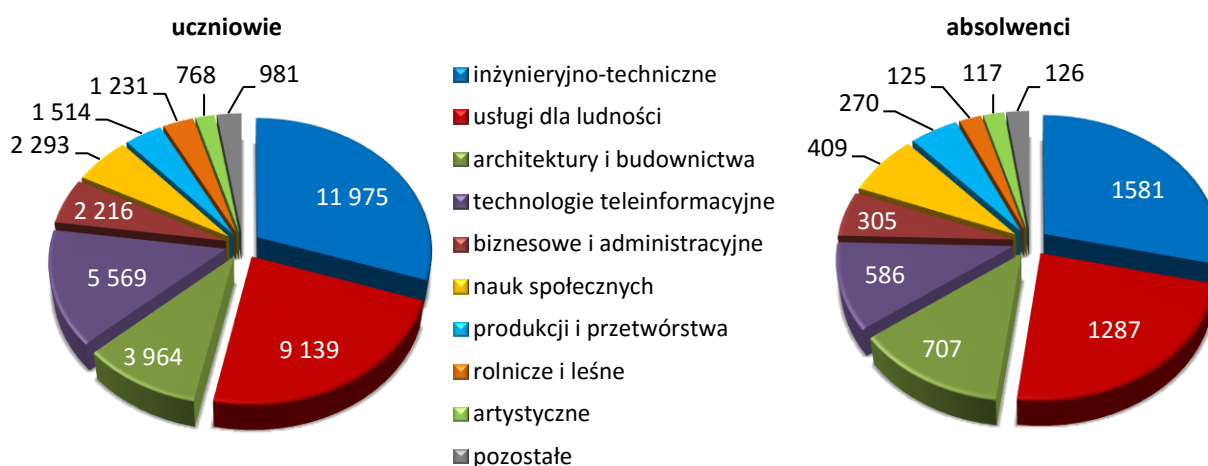
Stan w dniu 30 IX 2016 r.

Prawie jedna trzecia uczniów szkół zawodowych (30,2%) wybrała kierunki kształcenia z grupy inżynieryjno-technicznej, zaś prawie jedna czwarta (23,0%) z grupy – usługi dla ludności. Wśród kobiet największą popularnością cieszyły się kierunki z grupy usługi dla ludności (kobiety stanowiły 50,8% ogółu uczących się kobiet), a wśród mężczyzn kierunki inżynieryjno-techniczne (mężczyźni stanowili 43,4% ogółu uczących się mężczyzn).

Uczniowie i absolwenci^a szkół zawodowych według grup kierunków kształcenia

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

a Z poprzedniego roku szkolnego

W roku szkolnym 2015/16 świadectwa ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej otrzymało 20,9 tys. uczniów, czyli o 2,8% mniej, niż w poprzednim roku szkolnym. Najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące (54,6% ogółu absolwentów). Szkoły dające możliwość otrzymania świadectwa dojrzałości ukończyło 18,2 tys. osób, z których do egzaminu maturalnego przystąpiło 16,5 tys. (91,0% ogółu uprawnionych). Świadectwo dojrzałości otrzymało 13,6 tys. absolwentów, czyli 82,2% spośród wszystkich, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego. W porównaniu z rokiem wcześniejszym zdawalność egzaminu maturalnego w województwie lubelskim obniżyła się o 2,4 p. proc.

Szkolnictwo policealne

Szkoły policealne przeznaczone są dla absolwentów szkół średnich. Nauka w tych szkołach trwa nie dłużej niż 2,5 roku, a ich ukończenie umożliwia, po zdaniu egzaminu, uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Tabl. 5. Szkoły policealne
Stan w dniu 30 IX

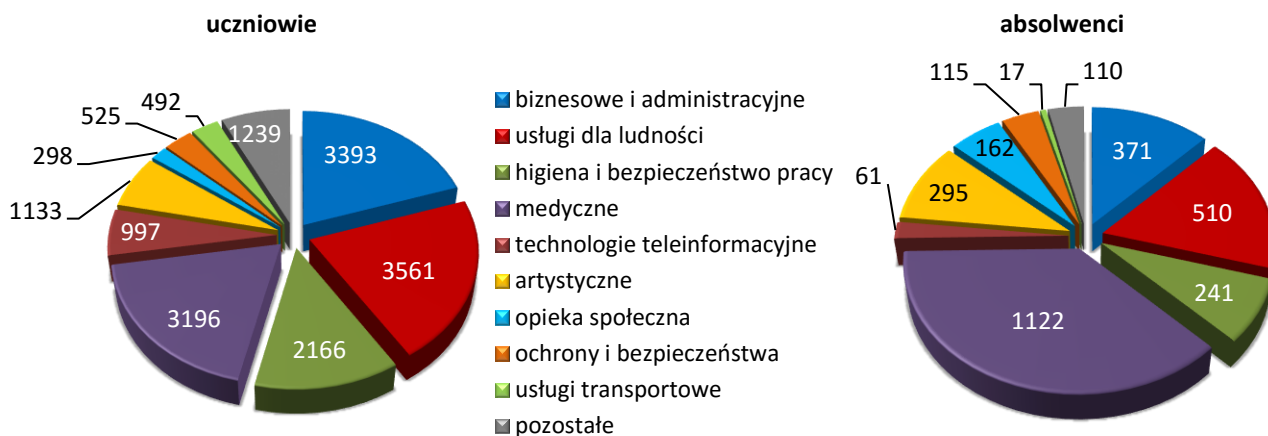
Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
Szkoły	171	149	138	92,6
Oddziały	838	810	825	101,9
Uczniowie	20 769	17 407	17 000	97,7
w tym kobiety	13 003	12 221	11 901	97,4
Absolwenci ^a	5 775	6 017	5 448	90,5
w tym kobiety	3 614	4 339	3 999	92,2

a. Z poprzedniego roku szkolnego.

Według stanu na koniec września 2016 roku w województwie lubelskim działało 138 szkół policealnych, z czego większość w miastach (89,1%). Z ogólnej liczby 17,0 tys. słuchaczy szkół policealnych kobiety stanowiły 70,0%. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba tych szkół zmniejszyła się o 7,4%. W miastach zlikwidowano 9 szkół, a liczba uczących się, zarówno w miastach, jak i na wsi, zmniejszyła się odpowiednio o 1,1% i o 22,7%.

Uczniowie i absolwenci^a szkół policealnych według grup kierunków kształcenia

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

a Z poprzedniego roku szkolnego

Największą popularnością wśród osób kształcących się w szkołach policealnych cieszyły się kierunki usługi dla ludności (20,9% ogółu słuchaczy), biznesowe i administracyjne (20,0%), oraz medyczne (18,8%). Kobiety najczęściej wybierały kierunki usługi dla ludności (24,6% ogółu kobiet uczęszczających do szkół policealnych), medyczne (21,6%) oraz biznesowe i administracyjne (21,3%). Mężczyźni natomiast najczęściej wybierali kierunki higiena i bezpieczeństwo pracy (23,1% ogółu uczących się mężczyzn w szkołach policealnych), biznesowe i administracyjne (16,8%) oraz technologii teleinformatycznych (14,5%).

W roku szkolnym 2015/16 szkoły policealne ukończyło 5,4 tys. słuchaczy, czyli o 9,5% mniej niż w poprzednim roku szkolnym.

Szkolnictwo dla dorosłych

W województwie lubelskim do roku szkolnego 2016/17 osoby dorosłe mogły uzupełniać swoje wykształcenie w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz szkołach policealnych. Szeroka oferta edukacyjna dla dorosłych umożliwia im dostosowanie swojej wiedzy i umiejętności do ciągle zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Tabl. 6. Szkoły dla dorosłych
Stan w dniu 30 IX

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
OGÓŁEM				
Szkoły	172	105	97	92,4
Oddziały	488	338	312	92,3
Uczniowie	10 916	8 116	7 192	88,6
w tym kobiety	4 278	3 292	2 881	87,5
Absolwenci ^a	1 921	2 692	2 457	91,3
w tym kobiety	873	1 169	1 095	93,7
Gimnazja				
Szkoły	4	5	2	40,0
Oddziały	11	15	10	66,7
Uczniowie	139	199	124	62,3
w tym kobiety	32	58	34	58,6
Absolwenci ^a	33	43	44	102,3
w tym kobiety	16	18	13	72,2
Licea ogólnokształcące ^b				
Szkoły	120	100	95	95,0
Oddziały	337	323	302	93,5
Uczniowie	8 534	7 917	7 068	89,3
w tym kobiety	3 686	3 234	2 847	88,0
Absolwenci ^a	1 482	2 314	2 413	104,3
w tym kobiety	737	1 079	1 082	100,3

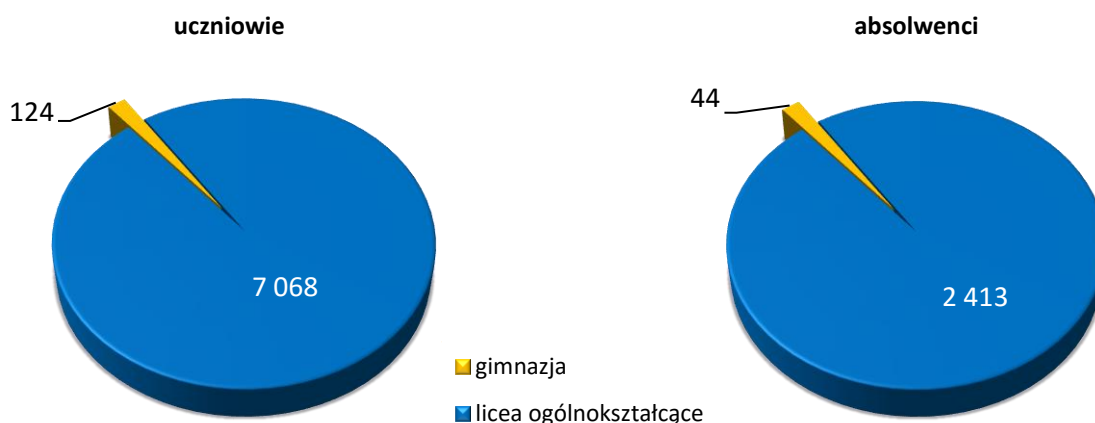
a Z poprzedniego roku szkolnego. *b* W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

W roku szkolnym 2016/17 w województwie lubelskim działało 97 szkół dla dorosłych i było ich o 7,6% mniej niż rok wcześniej. We wszystkich typach szkół łącznie kształciło się 7,2 tys. osób, czyli o 11,4% mniej niż rok wcześniej. Najwięcej osób uczęszczało do ponadgimnazjalnych liceów ogólnokształcących (98,3%). Kobiety stanowiły 40,1% ogółu uczniów wszystkich szkół dla dorosłych i w stosunku do ubiegłego roku szkolnego liczba kobiet zmniejszyła się o 12,5%.

Analizując szkoły dla dorosłych pod względem siedziby, można zauważyć, że większość szkół funkcjonowała w miastach (81,4%). Liczba słuchaczy w miastach była ponad dziesięciokrotnie wyższa niż na wsi i stanowiła 91,2% ogółu uczniów szkół dla dorosłych. Zarówno w miastach, jak i na wsi większość stanowiły licea ogólnokształcące (miasta – 97,5%, wieś – 100,0%).

Uczniowie i absolwenci^a szkół dla dorosłych według typów szkół

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

a Z poprzedniego roku szkolnego

W roku szkolnym 2015/16 szkoły dla dorosłych ukończyło 2,5 tys. osób, czyli o 8,7 mniej, niż w poprzednim roku szkolnym. Kobiety stanowiły 44,6% ogółu absolwentów. Najwięcej osób ukończyło licea ogólnokształcące – 98,2% ogółu absolwentów.

Szkoły dające możliwość otrzymania świadectwa dojrzałości ukończyło 2,4 tys. osób, z których do egzaminu dojrzałości przystąpiło 24,8%. Świadectwa dojrzałości otrzymało 0,2 tys. absolwentów, czyli 30,1% ogółu absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu dojrzałości.

Nauczyciele

Zawód nauczyciela w Polsce regulowany jest w dwóch aktach prawnych: Karta Nauczyciela (w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych) oraz Prawo o szkolnictwie wyższym (w szkołach wyższych dla nauczycieli akademickich).

Znowelizowane przepisy dotyczące nauczycieli wprowadziły od kwietnia 2000 roku czterostopniowy system awansu zawodowego, który przewiduje uzyskanie kolejno następujących tytułów:

- *nauczyciela stażysty;*
- *nauczyciela kontraktowego;*
- *nauczyciela mianowanego;*
- *nauczyciela dyplomowanego.*

Ponadto istnieje również tytuł honorowego profesora oświaty, przyznawany najbardziej zasłużonym nauczycielom dyplomowanym.

Szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. (Dz.U. Nr. 50 poz. 400 wraz z późniejszymi zmianami). Zgodnie z nimi każdy nauczyciel musi posiadać przygotowanie pedagogiczne, a ponadto w zależności od poziomu nauczania i rodzaju szkoły nauczycielem może zostać osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia,⁴ studia magisterskie⁵, studia wyższe lub zakład

⁴ Studia pierwszego stopnia to studia licencjackie, inżynierskie lub studia wyższe zawodowe.

⁵ Studia magisterskie to studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

kształcenia nauczycieli⁶. Jedynie nauczycielem praktycznej nauki zawodu w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, technikach uzupełniających i szkołach policealnych może zostać osoba, która posiada świadectwo dojrzałości i dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe w danym zakresie lub tytuł mistrza w danym zawodzie bądź ukończyła studia wymienione powyżej lub pedagogiczne studium techniczne.

Tabl. 7. Nauczyciele według typów szkół i placówek edukacyjnych^a
Stan w dniu 30 IX

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2015/16 =100
OGÓŁEM	30 490	29 417	29 204	99,3
Placówki wychowania przedszkolnego	3 918	4 727	5 243	110,9
Szkoły podstawowe	11 314	11 330	10 809	95,4
Gimnazja.....	6 558	5 827	5 719	98,2
Zasadnicze szkoły zawodowe ^b	1 057	915	858	93,8
Licea ogólnokształcące ^c	3 438	2 675	2 570	96,1
Technika ^d	2 725	2 775	2 821	101,7
Szkoły artystyczne.....	550	578	587	101,6
Szkoły policealne.....	654	590	597	100,6

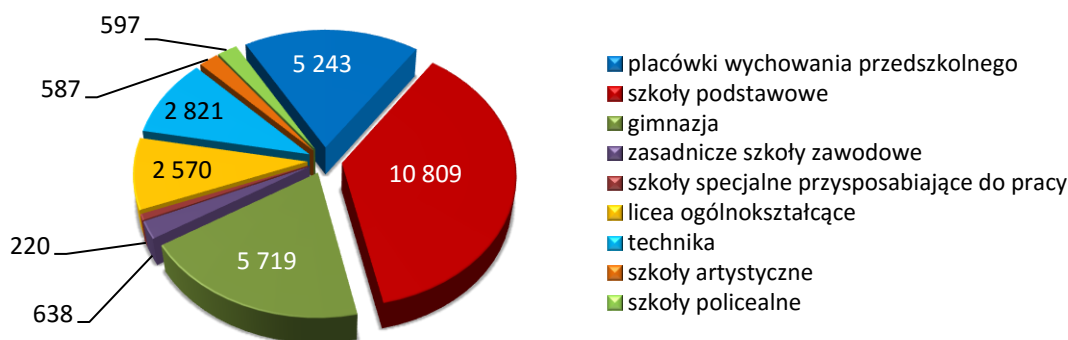
a. Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni według typów szkół podani są w przeliczeniu na etaty, b. Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c. Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d. Łącznie z technikami uzupełniającymi.

W roku szkolnym 2016/17 w województwie lubelskim w placówkach wychowania przedszkolnego i we wszystkich typach szkół dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych zatrudnionych było 29,2 tys. nauczycieli, wśród których przeważały kobiety (stanowiły one 80,5% ogółu zatrudnionych nauczycieli). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba nauczycieli zmniejszyła się o 0,7%, a wśród nich liczba kobiet o 0,5%.

Największy wzrost w liczbie zatrudnionych nauczycieli odnotowano w: placówkach wychowania przedszkolnego (o 10,9%), technikach (o 1,7%) i szkołach artystycznych (o 1,6%). W pozostałych szkołach liczba nauczycieli zmniejszyła się, przy czym najbardziej w zasadniczych szkołach zawodowych (o 8,9%) i w szkołach podstawowych (o 4,6%).

Nauczyciele według typów szkół i placówek edukacyjnych

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

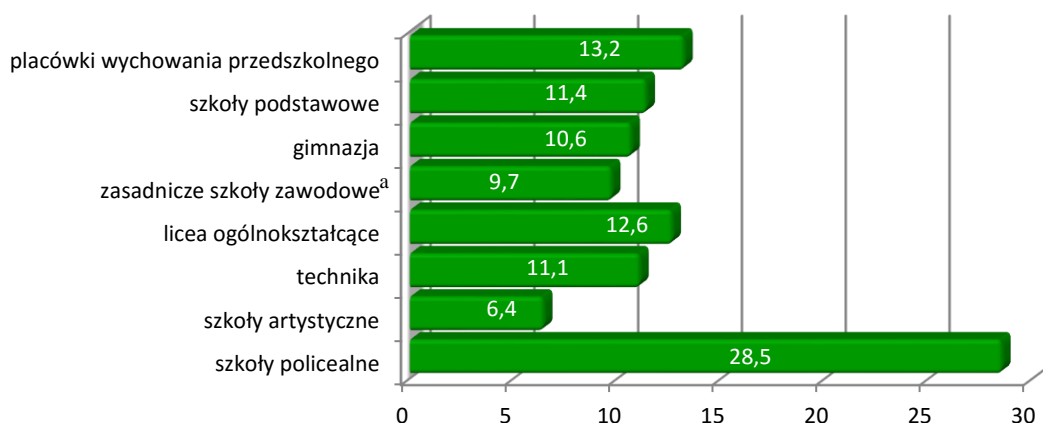

⁶ Zakład kształcenia nauczycieli to kolegium nauczycielskie, nauczycielskie kolegium języków obcych, studium wychowania przedszkolnego, studium nauczania początkowego lub pedagogiczne studium techniczne.

Najwięcej nauczycieli zatrudnionych było w szkołach podstawowych (37,0% ogółu zatrudnionych nauczycieli) i w gimnazjach (16,6%) oraz w placówkach wychowania przedszkolnego (18,0%). Spośród wszystkich zatrudnionych nauczycieli większość (80,7%) stanowili nauczyciele pełnozatrudnieni.

Liczba osób uczących się przypadających na 1 nauczyciela według typów szkół i placówek edukacyjnych

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

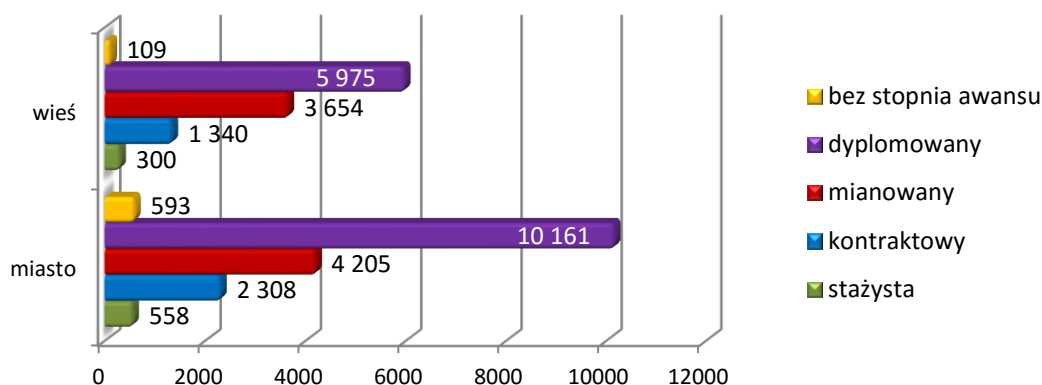

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

Większość zatrudnionych nauczycieli (97,6%) posiadała stopień awansu zawodowego, przy czym najwięcej było nauczycieli dyplomowanych (55,3%) oraz mianowanych (26,9%). Podobna sytuacja miała miejsce w miastach i na wsi, gdzie przeważali nauczyciele dyplomowani (miasta – 57,0% ogółu nauczycieli zatrudnionych w miastach, wieś – 52,5%) oraz mianowani (miasta – 23,6%, wieś – 32,1%).

Nauczyciele według stopnia awansu zawodowego^a w miastach i na wsi

Stan w dniu 30 IX 2016 r.

^a Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni według stopnia awansu zawodowego podani są w przeliczeniu na etaty.

Nauczyciele bez stopnia awansu zawodowego stanowili 2,4% ogółu zatrudnionych nauczycieli, przy czym w miastach 3,3% ogółu zatrudnionych w miastach, a na terenach wiejskich 1,0%.

UWAGA! Wszystkie dane zawarte w opracowaniu „Edukacja w województwie lubelskim w roku szkolnym 2016/17” pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) funkcjonującego na mocy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 139, poz. 814 z późn. zm.), administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Opracowanie: Magdalena Ściborek-Rycyk – Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie